

بازنگر نقش اول داستان شکل‌گیری وهابیت کیست؟

تکاپوی نماینده منتقد پارلمان کویت برای تشکیل ائتلاف حقوقی جهانی برای شکایت از تروریسم سعودی بار دیگر نگاه‌ها را به این رژیم و ساختار و ماهیت آن جلب کرده است که بر اساس آموزه‌های انحرافی و ضد اسلامی فردی به نام محمد عبدالوهاب شکل گرفت.

به گزارش آران نیوز: عبدالحمید دشتی نماینده پارلمان کویت از مهمترین منتقد سیاست‌های رژیم آل سعود در جهان عرب از تشکیل ائتلاف حقوقی بین‌المللی برای شکایت از تروریسم این رژیم خبر داده است.

دشتی که به خاطر انتقادهای آشکارش از سیاست‌های ویرانگر حکومت سعودی در جهان در معرض شدیدترین توهین‌ها و محدودیت‌های طرف‌های همسو با ریاض در داخل و خارج کویت قرار گرفته است، پس از آنکه کنگره آمریکا طرح شکایت از عربستان به دلیل دست داشتن در حملات 11 سپتامبر 2001 را تصویب کرد، خبر تشکیل یک ائتلاف حقوقی جهانی برای شکایت از حکومت سعودی به دلیل دست داشتن در فعالیت‌های تروریستی در منطقه و در کل جهان را اعلام کرده است. طرح دشتی بر تشکیل ائتلاف فراگیر جهانی با شرکت وکلا و حقوقدانان بین‌المللی به نمایندگی از خانواده‌های قربانیان تروریسم در آمریکا متمرکز است.

منابع نزدیک به دشتی گفته‌اند هدف از تشکیل این ائتلاف، نشان دادن چهره واقعی و صلح‌جو مسلمانان به جهانیان و تمام کسانی است که از تروریسم سعودی متضرر شده‌اند.

نماینده منتقد پارلمان کویت به سبب ایستادن در مقابل توسعه‌طلبی آل سعود در معرض فشارها و تهدیدهای گسترده است. نمایندگان سنای آمریکا روز سه شنبه بیست و هشتم اردیبهشت، قانونی را تصویب کردند که به قانون عدالت علیه حامیان تروریسم موسوم شده است و بر اساس آن، خانواده‌های قربانیان حادثه 11 سپتامبر 2001 و نجات‌یافتگان می‌توانند با تنظیم شکایتی خواستار دریافت غرامت از حکومت سعودی شوند. در صورتی که این قانون به تصویب مجلس نمایندگان و امضا رئیس‌جمهوری آمریکا برسد، امکان رسیدگی به شکایت‌ها در دادگاه فدرال نیویورک فراهم خواهد شد، هر چند شواهد از مخالفت جدی باراک اوباما با تصویب این قانون در مجلس نمایندگان با توجه به روابط نزدیک و عمیق رژیم سعودی و واشنگتن حکایت می‌کند، با این حال وکلای خانواده‌های قربانیان برای اثبات دست داشتن حکومت سعودی در حادثه یازده سپتامبر تلاش می‌کنند.

اخیرا اطلاعات جدیدی درباره دست داشتن برخی مقامات بلندپایه حکومت سعودی در حادثه یازده سپتامبر و حمایت آنها از عاملان این حملات در رسانه‌های غربی از جمله گاردین منتشر شده است، به طوری که این رسانه‌ها از دلایل غیر قابل انکاری درباره نقش حکومت سعودی در این حملات سخن گفته است.

آن طور که گاردین نوشته است یک عضو جمهوری خواه کنگره آمریکا که حادثه 11 سپتامبر را پیگیری می‌کند، از اقدام برخی از مقامات سعودی در تشکیل شبکه‌ای برای حمایت از عاملان این حملات خبر داده و از دولت اوباما هم خواسته است برای آشکار کردن گزارش محرمانه کنگره درباره ارتباط رژیم سعودی با حادثه 11 سپتامبر اقدام کند.

دولت آمریکا با وجود شواهد و مدارک فراوان مبنی بر دست داشتن سعودی‌ها در حادثه یازده سپتامبر، از انتشار آن بخش از گزارش کنگره که نقش ریاض در این حملات را افشا می‌کند، جلوگیری کرده است.

هراس آل سعود از نتایج شکایت خانواده‌های قربانیان حادثه 11 سپتامبر باب گراهام سناتور سابق آمریکا از وحشت سعودی‌ها از نتیجه شکایت خانواده‌های قربانیان حادثه 11 سپتامبر سخن گفته است.

وی دلیل مخالفت حکام عربستان با این طرح را ترس آنها از آشکار شدن روابطشان با تروریست‌ها دانسته است.

این در حالی است که رژیم سعودی به دولت آمریکا هشدار داده است در صورت تصویب چنین طرحی که رژیم را به دست داشتن در حادثه 11 سپتامبر متهم کند، آنها صدها میلیارد دلار از اموال و دارایی خود در آمریکا را خارج خواهند کرد.

تروریسم سعودی در جهان

تکاپوی نماینده منتقد پارلمان کویت برای تشکیل ائتلاف حقوقی جهانی برای شکایت از تروریسم سعودی بار دیگر نگاه‌ها را به این رژیم و ساختار و ماهیت آن جلب کرده است.

اساس و پایه تشکیل حکومت آل سعود بر اساس آموزه‌های انحرافی و ضد اسلامی فردی به محمد بن عبدالوهاب است که بر اساس آن فرقه ضاله وهابیت تشکیل شد و مذهب تحمیلی بر مردم عربستان هم وهابیت است.

حکومت آل سعود سه مرحله را پشت سر گذاشت، اولین مرحله حکومتی بود که در پی ایجاد پیمان سیاسی دینی میان محمد بن عبدالوهاب و محمد بن سعود آل سعود مؤسس حکومت نخست آل سعود تشکیل شد این پیمان تا زمان تاسیس حکومت سوم (رژیم فعلی که همچنان بر مردم عربستان حاکم است) در سال 1932 میلادی به دست عبدالعزیز آل سعود ادامه یافت و این فرقه از آن زمان نام خود را بر کشور عربستان قرار داد که غالباً المملکه العربیه السعودیه (پادشاهی عربستان سعودی) و

اختصاراً سعودیه خوانده می‌شود.

پایه‌ریزی حکومت وهابی در عربستان با تکیه بر زور و شمشیر و خشونت

آل سعود از زمانی که نخستین دولت محدود خود را با تکیه بر اقدامات تروریستی و استفاده از زور و شمشیر و خشونت در الدرعیه به ریاست محمد بن سعود همزمان با گسترش افکار جاهلی محمد بن عبدالوهاب طی سال‌های 1139 تا 1229 هجری قمری در شبه جزیره عربستان تشکیل دادند تا لحظه ای که تمام عربستان را با حمایت های استعمارگران غربی به زیر سلطه خود در آوردند، مرتکب کشتار و اقدامات خشونت آمیزی هولناکی شدند.

دولت دوم سعودی طی سال‌های 1235 تا 1309 هجری قمری شکل گرفت و دولت سوم از سال 1319 قمری شروع شد که همچنان ادامه دارد.

عبدالعزیز آل سعود پدر شاهان و شاهزادگان سعودی در سال 1297 هجری قمری به دنیا آمد، وی با به راه انداختن جنگ‌ها و کشتار در شبه جزیره عربستان، سرانجام در سال 1351 هجری قمری تمام عربستان را به تسخیر خود درآورد و نام کشور حجاز را به پادشاهی عربستان سعودی (المملکه العربیه السعودیه) تغییر داد و خود را پادشاه نامید. با مرگ وی در سال 1373 هجری قمری پس از نیم قرن جنگ و کشتار و درگیری بر سر قدرت، سعود یکی از فرزندانشان جانشین وی شد و در ادامه فیصل، خالد، فهد و عبدالله قدرت را به دست گرفتند و در حال حاضر سلمان بر تخت پادشاهی تکیه زده است.

رژیم حاکم بر عربستان، رژیم پادشاهی مطلق بوده و همه امور کشور زیر نظر مستقیم پادشاه قرار دارد و خاندان سلطنتی و شاهزادگان که برخی آن را تا 20 هزار نفر هم برآورد کرده‌اند، در هیئت حاکمه از جایگاه بالایی برخوردار بوده و تمام ارکان ثروت و قدرت را در اختیار دارند.

شاهزادگان سعودی با قبضه کردن تمام امور حساس بر بیش از 28 میلیون نفر در عربستان حکومت می‌کنند و ثروت‌های بادآورده حاصل از فروش نفت و گاز متعلق به مردم عربستان و تمام ارکان قدرت و ثروت را بدون وجود حتی یک نهاد انتخابی و نظارت مردمی به انحصار خود درآورده‌اند.

شبه جزیره عربی به چندین بخش تقسیم می‌شد: حجاز مناطق کوهستانی واقع بین نجد و تهامه را شامل می‌شد، بیشتر بخش های تهامه و حجاز تابع حکومت اشراف مکه و سپس دولت عثمانی بود.

در حالی که نجد تحت نفوذ برخی خاندان ها مانند آل سعود در الدرعیه و آل خریف در الحلوه و آل ماضی در روضه سدیر و المزاریع در منفوحه و دهام بن دواس در ریاض و بنی زید در الوشم و العرض قرار داشت، منطقه شمال نجد و پایتخت آن، حائل تابع حکومت آل علی بود.

تشدید تحرکات آل سعود با عقاید و افکار انحرافی محمد بن عبدالوهاب

محمد بن عبدالوهاب تحرکات گسترده خود را در زمینه مذهبی با تبلیغ گسترده افکار و عقاید انحرافی و افراطی خود آغاز کرد. محمد بن عبد الوهاب، در سال 1115 هجری قمری برابر با 1703 میلادی در شهر العَیینه از توابع نجد شبه جزیره عربستان به دنیا آمد، وی که فردی مغرور و خود بزرگ بین بود، پس از فرا گرفتن فقه حنبلی نزد پدرش، از همان دوران نوجوانی و جوانی، آداب و رسوم و برخی عقاید مردم را به سخره می‌گرفت و آنها را مشرک و جاهل می‌خواند، تا جایی که عقایدش با مخالفت پدر و سلیمان برادرش روبرو شد، به همین سبب تصمیم گرفت به عراق و شام و مناطق دیگر برود، وی ضمن آشنایی با مذهب و عقاید جوامع دیگر، آن را به تمسخر می‌گرفت.

نقش استعمارگران انگلیسی در تشکیل حکومت آل سعود

انگلیس که ید طولایی در فتنه افکنی در جهان اسلام و میان مسلمانان دارد، نقش بسزایی در کاشتن بذر خشونت و بدعت از طریق آموزش محمد بن عبدالوهاب و نفوذ در کشورهای اسلامی و عربی ایفا کرده است.

به گزارش تسنیم، زمانی که محمد بن عبدالوهاب در بصره سرگرم تحصیل بود، "مستر همفر" جاسوس معروف انگلیسی در پوشش محصل وارد مدرسه ای که بن عبدالوهاب درس می‌خواند، شد، وی ماموریت داشت فرد مناسبی را برای القای افکار و عقاید ضد دینی خود برای رسیدن به اهداف استعمار انگلیس بیابد. همفر در آشنایی با محمد بن عبدالوهاب متوجه شد که وی بر خلاف دیگران، عقاید خاصی دارد و با گذشت زمان توانست چنان خود را به وی نزدیک کند تا جایی که ضمن متزلزل کردن اعتقادات عبدالوهاب نسبت به مسائلی همچون شرب خمر، متعه و.. او را به مسائل جنسی نیز آلوده کند.

مامور انگلیسی در خاطرات خود، محمد بن عبدالوهاب را گم‌شده خود معرفی می‌کند، و پایبند نبودن به ضوابط و مسائل مذهبی، روحیه مغرورانه و خودپسندی و تنفری که از علمای عصر خود داشت و همچنین متکی بودن به استقلال نظر درباره فهم قرآن و سنت را از مطرح‌ترین نقاط ضعف وی می‌داند که توانسته است با تکیه بر این نقاط در این شخصیت منحرف نفوذ کند. محمد بن عبدالوهاب با این تفکر منحرف که قصد دارد با تکیه بر فقه حنبلی و دخل و تصرف شخصی، دین را به زعم خود اصلاح کند، شعار مبارزه با بدعت، خرافه و بازگشت به سنت های اسلامی و خلوص و سادگی اولیه آن به شیوه "سلف صالح" را مطرح کرد که منظور وی از سلف صالح، ابن تیمیه بود که پدر معنوی و مذهبی اش بود.

حربه ای که محمد بن عبدالوهاب علیه مسلمانان غیر وهابی که اعتقادات وی را قبول نداشتند، مورد استفاده قرار می‌داد، مسئله شرک بود و تمام اعمال آنها را شرک آلود القا کند و بر همین اساس همه مسلمانانی را که تابع عقاید وهابیت نمی‌شدند، مشرک توصیف می‌کرد، عده ای در نتیجه آموزه های ضد اسلامی اش که حرف هایش را باور کرده بودند، با جمود و تعصب شدید، نه تنها شیعیان بلکه مسلمانان غیر حنبلی و غیر وهابی را مشرک خوانده، ریختن خونشان را مباح و غارت اموال و به

اسارت گرفتن زنان و کودکانشان را جایز دانسته و می دانند.

انگلیسی ها از طریق جاسوس خود، همفر، برای آماده کردن محمد بن عبدالوهاب به هر وسیله ای متوسل می شدند و با بزرگ و دانشمند جلوه دادن وی، زمینه ظهور دین و مذهبی جدید توسط عبدالوهاب را آماده می کردند.

نکته ای که مستر همفر انگلیسی درباره محمد بن عبدالوهاب گفته است، بسیار قابل تأمل است، اینکه روح استقلال و بی قیدی، خودپسندی و شک و تردید در همه چیز را در وی ایجاد کرده و همواره، او را به آینده ای درخشان مژده داده و روح آتشین و انتقادی اش را تمجید می کرد.

پایه ریزی پایه های وهابیت با کمک انگلیس

محمد بن عبدالوهاب پس از درگذشت پدرش در سال 1153 هجری قمری آشکارا به تبلیغ عقاید انحرافی خود پرداخت و با کمک انگلیس، پایه های فرقه وهابیت را در میان بیابانگردهای منطقه نجد که شهری واقع در بین مدینه و اردن بود، بنیان نهاد. هر چند تفکرات وهابیون توسط محمد بن عبدالوهاب در قرن دوازدهم هجری تبلیغ و ترویج می شد، اما این تفکرات اساسا توسط ابن تیمیه و ابن قیم که شاگرد وی بود، و در قرن هشتم هجری می زیستند، ایجاد شده بود، تفکرات ابن تیمیه به سبب مخالفت گسترده علمای شیعه و فرقه های اهل تسنن رواج پیدا نکرد، تا اینکه چهار قرن بعد فردی به نام محمد بن عبدالوهاب، همان تفکرات را دوباره مطرح کرد و رواج داد و البته انگلیسی ها نقش اساسی در این زمینه ایفا کردند.

با وجود مخالفت تمام فرقه های اهل تسنن و تشیع با تفکرات محمد بن عبدالوهاب و حتی پدر و برادرش که مذهب حنبلی داشتند، وی به سبب آنکه اهل نجد بود، با اجداد آل سعود که بر مناطقی از شبه جزیره عربستان که در آن زمان شاهد حکومت قبیله ای بود، دست در دست هم داده و با این وعده که مردم منطقه نجد را تحت فرمان آنها یعنی آل سعود در می آورد، قدرت پیدا کرده و با توجه به اینکه هر قومی از مردم یا باید با محمد بن عبدالوهاب بیعت می کرد و یا به عنوان کافر حرفی کشته می شد، اقوام از ترس جانشان بیعت کرده و تحت سلطه آنها درآمدند و طولی نکشید که کار آنها رونق گرفت و بر بخش های زیادی از عربستان سیطره یافتند تا آنجا که در نهایت، آل سعود بر تمام عربستان مسلط شدند و مذهب رسمی را هم به اجبار مذهب وهابی قرار دادند.

توسعه طلبی آل سعود در نجد

پس از منشور الدرعیه، توسعه طلبی سعودی و تبلیغ عقاید شیخ محمد بن عبدالوهاب که "دعوت اصلاح طلبانه" خوانده می شود و بیعت با محمد بن سعود امیر الدرعیه آغاز شد، دولت تازه تاسیس سعودی به سبب کثرت جنگ ها و رقبای زیاد و مخالفت با این عقاید یا کسانی که به دشمنان وهابیت روی ثبات را ندید.

بزرگترین رقیب و دشمن امارت الدرعیه، امیر ریاض به نام دهام بن دواس و امیر ثرمدا به نام ابراهیم بن سلیمان العنقری بود که امیر ریاض در هفده نقطه به مدت بیست و هفت سال با توسعه طلبی امارت الدرعیه و عقاید بن عبدالوهاب جنگید که طی آن حدود چهار هزار نفر کشته شدند. در ادامه دهام به الدرعیه حمله ور شد که طی آن فیصل و سعود فرزندان محمد بن سعود کشته شدند.

چندین جنگ میان طرفین رخ داد و فرار و گریز ادامه داشت تا اینکه دهام بن دواس خواستار صلح با شیخ محمد و محمد بن سعود شد و با شروط آنها موافقت.

دهام در جنگ الدرعیه ضد قبائل الظفیر در جنگ جراب شرکت کرد، پس از مرگ محمد بن سعود، اختلافات و جنگ ها میان امارت ریاض و الدرعیه از سرگرفته شد تا اینکه ریاض پس از خروج دهام سقوط کرد، دهام به سبب کشته شدن فرزندان و خسته شدن از جنگ ها به الدلم رفت. عبدالعزیز بن محمد بن سعود در ربیع الثانی سال 1187 برابر با 1773 میلادی به ریاض لشکرکشی کرد، وی با اطلاع از فرار دهام، ریاض را تحت سلطه خود قرار داد و عقاید وهابیت را در آنجا تبلیغ کرد.

عثمان بن حمد بن معمر امیر عیینه با پذیرش عقاید محمد بن عبدالوهاب در جنگ های الدرعیه مشارکت کرد، وی در سال 1183 هجری پس از نماز جمعه به سبب ارائه قرائن و شواهدی از سوی طرفداران عقاید وهابیت مبنی بر دشمنی وی با دولت نوپای سعودی و توافقات پنهانی با دشمنان این دولت به قتل رسید، پس از وی مشاری بن معمر به امارت العیینه رسید، وی مدتی بعد عزل شد و سلطان بن محیسن المعمری به جای وی تعیین شد و به این ترتیب حکومت آل معمر به پایان رسید و العیینه هم تحت سلطه دولت نخست سعودی قرار گرفت.

توسعه طلبی و اشغالگری آل سعود با تکیه بر سیاست رعب و سرکوب

آل سعود در راستای سیاست توسعه طلبی خود به شعله ور کردن آتش جنگ و اشغال مناطق مختلف دست زدند و فضایی از رعب و وحشت را در مناطقی که در برابر آنها مقاومت می کردند، به وجود آوردند و آن مناطق را به زور تحت سلطه خود در آوردند.

پس از سیطره سعودی ها بر الاحساء، توسعه طلبی آنها در مناطقی از خلیج فارس از جمله کویت آغاز شد، سعودی ها چندین حمله به فرماندهی ابراهیم بن عفیصان به راه انداختند، کویت با حمله ثوینی بن عبدالله که از سوی سلیمان پاشا مامور مهار تبلیغات الدرعیه شد، همکاری کرد، با این حال کویت تحت سلطه سعودی ها قرار نگرفت.

توسعه طلبی سعودی، قطر را هم دربرگرفت و ابراهیم بن عفیصان توانست در سال 1207 هجری بر روستاهای فریحه، الحویله، الیوسیفیة و الرویضه مسلط شود و عقاید وهابیت را آنجا تبلیغ کند، ابراهیم بن عفیصان، الزباره مقر اقامت آل خلیفه را تحت سیطره خود قرار داد و آل خلیفه به جزیره بحرین گریخت.

توسعه طلبی دولت سعودی تا عمان هم امتداد یافت، مطلق بن محمد المطیری را اعزام کرد و وی بر مطرح و نزوی مسلط شد و به راس الخیمه رسید و با القواسم صلح کرد و ساکنان آن مناطق را وادار به گرایش به وهابیت کرد و تمام ضریح ها را تخریب کرد.

نقش شیوخ و مبلغان وهابی در حکومت آل سعود

شیوخ دربار آل سعود یا همان «هیئه کبار العلماء السعودیه» نقش مهم مشروعیت بخشی به سیاستها و اقدامات این رژیم را حتی اگر بر خلاف تعریفی که خود از اسلام و شرع دارند، باشد، ایفا می کنند، به عنوان مثال هر چند شیوخ وهابی، رابطه با کفار را جایز نمی دانند، با این حال در عمل آنها از چندین دهه پیش کار مشروعیت بخشی به روابط گسترده و همه جانبه آل سعود با آمریکا به عنوان شیطان بزرگ و مهمترین دشمن امت اسلام و نیز تحرکات گسترده برای عادی سازی روابط با رژیم اشغالگر قدس را وظیفه خود دانسته و به بهترین وجه ممکن در راستای خدمت به رژیم آل سعود فعالیت می کنند.

«هیئه کبار العلماء السعودیه» بزرگترین نهاد دینی در عربستان است و از اختیارات گسترده ای برخوردار هستند و بیشتر آنها وابسته به خاندان آل الشیخ و از نوادگان محمد بن عبدالوهاب بنیانگذار فرقه وهابیت هستند و روابط نزدیکی با خاندان پادشاهی دارند.